

EUROPEAN COMMISSION

DIRECTORATE-GENERAL
TAXATION AND CUSTOMS UNION
International and General Affairs

Trade facilitation, rules of origin and international coordination: Europe and neighbouring countries
and International Organisations

Brussels, 17. kolovoza 2021.

TAXUD/E4/AM/GD

SMJERNICE

PRIJELAZNA PRAVILA PEM-A

(V1.0 – 17. kolovoza 2021.)

SADRŽAJ

1. PRIJELAZNA PRAVILA O PODRIJETLU (KAKO FUNKCIONIRA, IZBOR IZVOZNIKA)	3
1.1. Pojediniosti o prijelaznim pravilima o podrijetlu	3
1.2. Propusnost između dvaju skupova pravila o podrijetlu	5
1.3. Matrica – Obavijest Komisije	10
2. GLAVNE PROMJENE	10
2.1. Cjelovito dobiveni proizvodi	10
2.1.1. Akvakultura	10
2.1.2. Uvjeti za „Plovila“	11
2.2. Dostatna obrada ili prerada – prosječna vrijednost.....	11
2.3. Tolerancija	15
2.4. Kumulacija	16
2.5. Računovodstveno razdvajanje	17
2.6. Načelo teritorijalnosti	18
2.7. Neizmijenjenost	18
2.8. Zabrana povrata carine ili izuzeća od carina	19
2.9. Dokaz o podrijetlu	20
2.10. Valjanost dokaza o podrijetlu	21
3. POSEBAN NAGLASAK NA PRAVILA ZA POJEDINE PROIZVODE	21
3.1. Poljoprivredni proizvodi	21
3.2. Industrijski proizvodi	24
3.3. Tekstilni proizvodi	26
4. KORISNI LINKOVI	30

Opća izjava o ograničavanju odgovornosti

Ove smjernice služe za objašnjenja i ilustrativne su prirode. Carinsko zakonodavstvo u EU-u i njegovim državama članicama, kao i carinsko zakonodavstvo ugovornih stranaka imaju prednost pred sadržajem ove isprave te bi se s njima uvijek trebalo savjetovati. Vjerodostojni tekstovi pravnih akata EU-a objavljeni su u Službenom listu Europske unije. Mogu postojati i nacionalne upute.

Postupak izrade nacрта

Ove smjernice izradili su stručnjaci za podrijetlo, a potvrdila ga je Stručna skupina za carinu – Odjel za podrijetlo (CEG-ORI).

AKRONIMI I DEFINICIJE

Ugovorne stranke: znači ugovorna stranka PEM Konvencije koja uključuje prijelazna pravila o podrijetlu u svoje bilateralne sporazume o povlaštenoj trgovini s drugim ugovornom strankom PEM Konvencije.

HS: Harmonizirani sustav. Harmonizirani sustav nazivlja i brojčanog označivanja robe (HS), koji se obično naziva Harmonizirani sustav, međunarodni je sustav za razvrstavanje robe koji je razvila Svjetska carinska organizacija (WCO).

Konvencija PEM: Regionalna konvencija o povlaštenim pan-Euro-Mediterranskim pravilima podrijetla, SL EU L54 od 26. veljače 2013.

Prijelazna pravila o podrijetlu: skup pravila o podrijetlu na temelju revidiranih pravila o podrijetlu PEM Konvencije koja se primjenjuju na bilateralnoj osnovi usporedno s postojećim pravilima PEM Konvencije. Ta su pravila prijelazna do donošenja i stupanja na snagu revidirane PEM Konvencije.

CZU: Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013.

UCC-DA: Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446, kako je izmijenjena.

UCC-IA: Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447, kako je izmijenjena.

VERZIJE

V1	Prva objavljena verzija (25. kolovoza 2021.)
----	--

1. PRIJELAZNA PRAVILA O PODRIJETLU (KAKO FUNKCIONIRA, IZBOR IZVOZNIKA)

1.1. Pojediniosti o prijelaznim pravilima o podrijetlu

Trgovina između Europske unije i zemalja regije PEM u 2020. čini više od 40 % povlaštene trgovine EU-a, čiji izvoz iznosi 385 milijuna eura, a uvoz EU 294 milijuna eura (podaci za 2020.).

PEM Trade of EU Trade (in Millions of EUR)			
EU27-PEM Total Trade	PEM Countries Total EU Trade	PEM Imports	PEM Exports
	€679,142	€294,104	€385,038
EU27 - All trade	Total Trade (All)	All Imports	All Exports
	€9,274,491	€4,497,863	€4,776,628
	PEM of all trade	PEM of all imports	PEM of all exports
	7.3%	6.5%	8.1%
EU27 - Extra-EU trade	Extra-EU Total Trade	Extra-EU Imports	Extra-EU Exports
	€3,646,521	€1,714,344	€1,932,177
	PEM of all extra-EU trade	PEM of all extra-EU imports	PEM of all extra-EU exports
	18.6%	17.2%	19.9%
EU27 - Trade with FTA Partners (preferential trade)	EU FTA Total Trade	FTA Imports	FTA Exports
	€1,667,293	€727,337	€939,956
	PEM of all FTA trade	PEM of all FTA imports	PEM of all FTA exports
	40.7%	40.4%	41.0%

Source: COMEXT
Unit: Millions of EUR

Vrsta robe kojom se u 2020. najviše trgovalo sa zemljama PEM-a jest sljedeća:

Top Imports from PEM Countries			
By Chapter		By Heading	
HS Chapter	Import value (Million EUR)	HS Heading	Import value (Million EUR)
30	31853	3004	17749
27	31475	2709	15874
84	21570	3002	10644
85	20319	8703	9149
87	19546	2933	9003
29	18366	2711	8872
71	12450	7108	7700
99	10051	8544	7036
03	8871	0302	5089
90	8795	8708	4414

Top Exports to PEM Countries			
By Chapter		By Heading	
HS Chapter	Export value (Million EUR)	HS Heading	Export value (Million EUR)
84	48725	3004	26750
30	37521	8703	21251
87	36971	2710	10743
85	32638	7108	9776
39	17644	3002	9626
71	15857	8708	6602
27	14917	8517	5127
90	12620	8471	4571
72	9921	8802	3918
73	8541	8704	3525

Rasprave o modernizaciji PEM Konvencije započele su 2012. kako bi se pravila o podrijetlu prilagodila promjenjivoj gospodarskoj stvarnosti. Revidirana Konvencija mora se jednoglasno potvrditi u okviru Zajedničkog odbora PEM Konvencije. Nekoliko ugovornih stranaka i dalje izražava rezerve u pogledu donošenja revidirane PEM Konvencije.

Većina ugovornih stranaka PEM Konvencije¹ odlučila je među sobom početi primjenjivati revidirana pravila unaprijed, istodobno održavajući rasprave s ostalim ugovornim strankama kako bi se postigao dogovor o postupku revizije. To privremeno rješenje omogućuje tvrtkama u ugovornim strankama da već koriste modernizirana, pojednostavnjena i fleksibilnija pravila o podrijetlu.

U tu su svrhu protokoli o podrijetlu sadržani u svakom bilateralnom trgovinskom sporazumu koji su potpisali EU i različiti partneri izmijenjeni kako bi se uključio dodatak A koji sadržava prijelazna pravila, ne dovodeći u pitanje primjenu važećih pravila PEM² Konvencije.

Ciljani datum za primjenu prijelaznih pravila jest 1. rujna 2021. Informacije o tome koje ih zemlje primjenjuju bit će javne i redovito se ažuriraju (vidjeti točku 1.3.)

Oba skupa pravila o podrijetlu paralelno će se primjenjivati među ugovornim strankama koje primjenjuju ova dva pravila. Gospodarski subjekti moći će **birati** između primjenjivih pravila o podrijetlu na pan-Euro-Mediterranskome području: postojeća pravila PEM Konvencije ili Prijelazna pravila o podrijetlu. Ta se odluka donosi za svaku pošiljku.

NAPOMENA: Prije nego što se odluče za Prijelazna pravila o podrijetlu, gospodarski subjekti trebali bi uzeti u obzir različite partnere uključene u trgovinski tok.

Primjer 1. – Konačna zemlja odredišta nije ugovorna stranka koja primjenjuje ova Pravila.

Krajnji izvoznik mora izdati dokaz o podrijetlu na temelju pravila PEM Konvencije. To utječe na dobavljače materijala ugrađenih u izvezeni proizvod koji također moraju dostaviti dokaze o podrijetlu u skladu s tim skupom pravila o podrijetlu.

Ako su za te materijale izdani dokazi o podrijetlu u skladu s Prijelaznim pravilima o podrijetlu, ti bi se materijali trebali smatrati materijalima bez podrijetla.

Primjer 2. – Konačna zemlja odredišta je ugovorna stranka

Krajnji izvoznik mora izdati dokaz o podrijetlu na temelju prijelaznih Pravila o podrijetlu. Ako materijali ugrađeni u izvezeni proizvod nisu obuhvaćeni „prijelaznim” dokazom o podrijetlu, dobavljači mogu iskoristiti mogućnost naknadnog izdavanja točnog dokaza o podrijetlu (članak 21. stavak 1. točka (d) Dodatka A Protokolu o pravilima o podrijetlu Sporazuma o slobodnoj trgovini).

¹ Te stranke su: EU, Turska, Albanija, Bosna i Hercegovina, Egipat, Farski Otoci, Gruzija, Island, Izrael, Jordan, Kosovo (Ovim nazivom ne dovode se u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova), Libanom, Lihtenštajnom, Crnom Gorom, Sjevernom Makedonijom, Norveškom, Palestinom (njegovo ime ne tumači se kao priznavanje države Palestine i njime se ne dovode u pitanje pojedinačna stajališta država članica o tom pitanju), Republika Moldova, Srbija, Švicarska i Ukrajina.

² Različiti bilateralni protokoli objavljuju se u Službenom listu EU-a.

1.2. Propusnost između dvaju skupova pravila o podrijetlu

Budući da su pravila o podrijetlu predviđena PEM Konvencijom općenito stroža od Prijelaznih pravila o podrijetlu, uz neke iznimke, na robu koja ispunjava pravila PEM Konvencije mogla bi se primjenjivati Prijelazna pravila.

U tom smislu člankom 21. stavkom 1. točkom (d) Prijelaznih pravila o podrijetlu predviđa se izdavanje naknadnog dokaza o podrijetlu kojim se zamjenjuje izvorni dokaz o podrijetlu izdan u skladu s pravilima o podrijetlu iz PEM Konvencije.

1.2.1. Osnovne informacije

Postupak izmjene, Regionalne konvencije o pan-Euro-Mediterranskim povlaštenim pravilima o podrijetlu koji je u tijeku (PEM Konvencija) rezultirao je novim skupom moderniziranih i fleksibilnijih pravila o podrijetlu. Sve ugovorne stranke PEM Konvencije još nisu jednoglasno dogovorile ta pravila. Stoga se PEM Konvencija ne može izmijeniti. Dok sve ugovorne stranke donesu odluku, revidirana pravila mogu početi primjenjivati ugovorne stranke PEM-a koje su zainteresirane, alternativno trenutnim pravilima Konvencije (tzv. „Prijelazna pravila”).

Prijelazna pravila o podrijetlu namijenjena su privremenoj primjeni, na **neobveznoj** i **bilateralnoj** osnovi, od strane zainteresiranih članica PEM-a do sklapanja i stupanja na snagu izmijenjene Konvencije. Ta se pravila primjenjuju alternativno na pravila PEM Konvencije, kako su utvrđena ne dovodeći u pitanje načela svakog relevantnog sporazuma i drugih povezanih bilateralnih sporazuma među ugovornim strankama. U skladu s tim, ta pravila neće biti obvezna, već su opcionalna. Njima se ne zamjenjuje PEM Konvencija, koja će se i dalje primjenjivati među ugovornim strankama te se njima neće mijenjati prava i obveze ugovornih stranaka na temelju Konvencije.

Izvoznici stoga mogu odabrati primjenu bilo kojeg pravila o podrijetlu:

1. Pravila o podrijetlu PEM Konvencije;
2. Revidirana pravila o podrijetlu Konvencije PEM (tzv. „Prijelazna pravila”) s ugovornim strankama PEM-a koje ih primjenjuju.

Ako primjenjuju prijelazna pravila, podrijetlo se mora utvrditi isključivo u skladu s revidiranim pravilima. Ako primjenjuju PEM Konvenciju, podrijetlo se mora utvrditi samo u skladu s pravilima PEM Konvencije. Drugim riječima, **ne postoji „propusnost”** između dva skupa pravila, koja će funkcionirati odvojeno.

Posljedice

To znači da se za zahtijevanje povlaštenog tretmana na temelju revidiranih pravila mogu upotrebljavati samo potvrde o prometu robe EUR.1 s naznakom „Transitional rules” u polju 7. (ili odgovarajući tekst izjave o podrijetlu³). Kumulacija podrijetla moguća je među ugovornim strankama PEM-a koje primjenjuju prijelazna pravila samo ako je podrijetlo materijala i sastavnih dijelova upotrijebljenih u kumulaciji steklo podrijetlo u skladu s revidiranim pravilima. Stoga, čak i ako je u većini slučajeva proizvod koji je u skladu s pravilima PEM Konvencije također u skladu s Prijelaznim pravilima jer su fleksibilnija,

³ Izjava o podrijetlu vrsta je dokaza o podrijetlu koji mogu sastaviti bilo koji izvoznici za pošiljku manju od 6000 EUR ili ovlašteni izvoznici.

potvrda o prometu robe EUR.1 (ili odgovarajuća izjava o podrijetlu) ne može se upotrijebiti za utvrđivanje podrijetla u skladu s revidiranim pravilima jer je jedan od uvjeta za kumulaciju u skladu s revidiranim pravilima taj da su pravila koja se primjenjuju u svim transakcijama istovjetna. Isto se načelo primjenjuje na stjecanje povlaštenog podrijetla na temelju PEM Konvencije.

To se načelo primjenjuje i na izjave dobavljača (izjave dobavljača i dugoročne izjave dobavljača) za materijale i sastavne dijelove koje prema nacionalnom zakonodavstvu zahtijevaju neke ugovorne stranke PEM-a (posebno EU), iako u tom slučaju gospodarski subjekti mogu iskoristiti fleksibilnost koja je na temelju tih propisa moguća.

Treba napomenuti: Člankom 21. stavkom 1. točkom (d) Prijelaznih pravila o podrijetlu predviđa se mogućnost izdavanja naknadnog dokaza o podrijetlu kojim se zamjenjuje izvorni dokaz o podrijetlu izdan u skladu s pravilima o podrijetlu PEM Konvencije.

Neki su dionici izvijestili da primjena dvaju skupova pravila za izvoz u iste zemlje može dovesti do praktičnih poteškoća različitih vrsta:

- Jedna od njih jest da nije izvedivo, posebno za tvrtke sa složenim lancima opskrbe, prikupiti dokaze o podrijetlu (potvrde o prometu, izjave o podrijetlu i izjave dobavljača) izdane u skladu s oba skupa pravila jer bi to bilo vrlo složeno i zahtijevalo da to sustavno provode svi dobavljači: nepostojanje dvaju potpunih skupova dokaza o podrijetlu na temelju revidiranih pravila i PEM Konvencije moglo bi značiti da izvoznici ne bi mogli dokazati podrijetlo u skladu s bilo kojim od njih.
- Još jedna poteškoća jest činjenica da bi tvrtke sa složenim lancima opskrbe trebala prilagoditi svoj IT sustav kako bi se podrijetlo proizvoda koji se izvozi u jednu zemlju moglo dokazati u skladu s dvama skupovima pravila. To se ne može učiniti u kratkom roku jer je tvrtkama potrebno dovoljno vremena za prilagodbu za provedbu novih pravila.

Uz iznimku vrlo malog broja slučajeva u kojima su prijelazna pravila stroža od pravila PEM Konvencije (posebno za proizvode koji sadržavaju šećer) i pod uvjetom da ne postoji kumulacija s ugovornim strankama PEM-a koje ne primjenjuju prijelazna pravila, proizvod koji je u skladu s pravilima PEM Konvencije trebao bi biti u skladu i s prijelaznim pravilima.

Iz tog razloga, pitanje može li se i na koji način dokaz o podrijetlu izdan u skladu s PEM Konvencijom upotrijebiti za dokazivanje podrijetla u skladu s Prijelaznim pravilima zahtijevalo bi višestruke izmjene bilateralnog protokola koji sadržava prijelazna pravila o podrijetlu.

Preporuka 1.

U mjeri u kojoj dobavljači materijala i sastavnih dijelova koji se upotrebljavaju za proizvodnju proizvoda, za koji će se tražiti povlašteno podrijetlo, ne dostave dokaze o podrijetlu u skladu s oba skupa pravila, a posebno za one sektore *u kojima su se takvi problemi pojavili, u praktičnom smislu bilo bi preporučljivo da dobavljači takvih materijala i sastavnih dijelova dostave dokaze o podrijetlu u skladu s pravilima PEM Konvencije kada je to primjenjivo. Time bi se osiguralo da proizvođači mogu barem nastaviti upotrebljavati PEM Konvenciju kako bi utvrdili povlašteno podrijetlo svojih proizvoda.*

Kad je riječ o izjavama dobavljača, uključujući dugoročne izjave dobavljača, treba napomenuti da se u pogledu EU-a u obrascu sadržanom u prilogima 22 – 15 i 22 – 16 Provedbene uredbe o Carinskom zakoniku Unije⁴ navodi da izdavatelj mora navesti da predmetni proizvod „udovoljava pravilima o podrijetlu kojima se uređuje povlaštena trgovina s” predmetnom zemljom. Budući da može postojati nekoliko pravila koja se primjenjuju na istu zemlju PEM-a, ***u izjavi dobavljača trebalo bi navesti primjenjiva pravila prema kojima je proizvod s podrijetlom, a posebno jesu li u skladu s pravilima o podrijetlu iz PEM Konvencije, prijelaznih pravila ili oba pravila, ovisno o slučaju.*** U protivnom izvoznik ne bi mogao znati u kojim slučajevima može upotrijebiti takvu izjavu dobavljača.

Treba napomenuti da u svakom slučaju izdavatelj izjave dobavljača mora biti zadovoljan ispravnošću podrijetla, uzimajući u obzir da usklađenost s PEM Konvencijom ne znači automatski usklađenost s Prijelaznim pravilima.

Komisija će ispitati moguće uvođenje izmjena Provedbene uredbe o Carinskom zakoniku Unije koje mogu biti potrebne kako bi se osigurala veća jasnoća i olakšala primjena Prijelaznih pravila.

Preporuka 2.

Pri sastavljanju izjava dobavljača i dugoročnih izjava dobavljača ***izdavatelji bi trebali navesti je li predmetni proizvod u skladu s PEM Konvencijom, Prijelaznim pravilima ili oboje, ovisno o slučaju.***

⁴ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije

Praktičnost:

1. Izjava o podrijetlu u okviru Prijelaznih pravila o podrijetlu

Gospodarski subjekti koji upotrebljavaju „izjave o podrijetlu“ (od strane ovlaštenog izvoznika u smislu članka 19. prijelaznih pravila ili od strane bilo kojeg izvoznika za svaku pošiljku koja se sastoji od jednog ili više paketa koji sadrže proizvode s podrijetlom čija ukupna vrijednost ne prelazi 6000 EUR) trebaju u *izjavi o podrijetlu* navesti "prema prijelaznim pravilima o podrijetlu".

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.....(1)) izjavljuje da su, osim ako je drukčije jasno navedeno, ovi proizvodi.....(2) preferencijalnog podrijetla **prema prijelaznim pravilima o podrijetlu**.

..... (Mjesto i datum) (3 .)

..... (Potpis izvoznika, osim toga, mora biti čitko navedeno ime osobe koja potpisuje izjavu) (4.)

2. Potvrde o prometu robe EUR.1 u okviru Prijelaznih pravila

Gospodarski subjekti koji traže izdavanje potvrde o prometu robe u skladu s Prijelaznim pravilima o podrijetlu PEM-a moraju navesti „TRANSITIONAL RULES“ (na engleskom jeziku) u polju 7.

WARENVERKEHRSBESCHEINIGUNG			
1. Ausföhrer/Exporteur (Name, vollständige Anschrift, Staat)		EUR. 1 Nr. L 771085	
Vor dem Ausfüllen Anmerkungen auf der Rückseite beachten			
3. Empfänger (Name, vollständige Anschrift, Staat) (Identifizierung des Empfängers)		2. Bescheinigung für den Präferenzverkehr zwischen und (Angabe des Ursprungslandes, Staat, Staatengruppe oder Gebiet)	
6. Angaben über die Beförderung (Wahlung, Reisezeit)		4. Staat, Staatengruppe oder Gebiet, als dessen bzw. deren Ursprungswaren die Waren gelten	
7. Bemerkungen		5. Bestimmungskategorie, -stammgruppe oder -gehörs	
8. Laufende Nr.; Zeichen, Nummern, Anzahl und Art der Packstücke (1); Warenbezeichnung		9. Bruttogewicht (kg) oder andere Maße (l, ml, usw.)	
10. Packungen (Anzahl und Inhalt)		11. SICHTVERZEICHNIS DER ZOLLBEHÖRDE Die Richtigkeit der Erklärung wird bescheinigt. Ausföhrer (2): Name: Nr. Zuständige Ausföhrer's Staat/Gebiet Bundesrepublik Deutschland (Ort und Datum) Unterschrift:	
12. ERKLÄRUNG DES AUSFÖHRERS/EXPORTEURS Der Ausföhrer erklärt, dass die vorgenannten Waren die Voraussetzungen erfüllen, um diese Bescheinigung zu erlangen. Ort und Datum Unterschrift:			

1) Bei unvollständigen Angaben ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
2) Bei mehreren Ausföhrern ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
3) Bei mehreren Empfängern ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
4) Bei mehreren Ursprungsstaaten ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
5) Bei mehreren Bestimmungskategorien, -stammgruppen oder -gehörs ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
6) Bei mehreren Beförderungsarten ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
7) Bei mehreren Bemerkungen ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
8) Bei mehreren Packstücken ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
9) Bei mehreren Maßen ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
10) Bei mehreren Packungen ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
11) Bei mehreren Sichten ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.
12) Bei mehreren Erklärungen ist die Angabe des Ursprungslandes oder der Ursprungsgruppe zu machen.

3. Izjava dobavljača

U kontekstu pan-Euro-Mediterranskog područja gospodarski subjekti koji na zahtjev izvoznika izdaju izjavu dobavljača mogu navesti koja pravila ispunjavaju njihovi proizvodi.

Izjava dobavljača za proizvode koji imaju status povlaštenog podrijetla

DECLARATION

I, the undersigned, declare that the goods listed on this document⁽¹⁾ originate in⁽²⁾ and satisfy the rules of origin governing preferential trade with

I declare that ⁽⁴⁾:

Cumulation applied with (name of the country/countries)

No cumulation applied

I undertake to make available to the customs authorities any further supporting documents they require:

.....⁽⁵⁾

.....⁽⁶⁾

.....⁽⁷⁾

Ovdje navedite: naziv partnera iz EU-a +
Konvencija PEM *i/ili* prijelazna pravila

⁽¹⁾ If only some of the goods listed on the document are concerned, they shall be clearly indicated or marked and this marking entered in the declaration as follows:

'..... listed on this document and marked originate in

⁽²⁾ The European Union, country, group of countries or territory, from which the goods originate.

⁽³⁾ Country, group of countries or territory concerned.

⁽⁴⁾ To be completed, where necessary, only for goods having preferential origin status in the context of preferential trade relations with one of the countries, with which pan-Euro-Mediterranean cumulation of origin is applicable.

⁽⁵⁾ Place and date.

⁽⁶⁾ Name and position in the company.

⁽⁷⁾ Signature.

1.3. Matrica – Obavijest Komisije

Postupak donošenja Prijelaznih pravila o podrijetlu između EU-a i njegovih partnera, ali i među njima, stalan je i dinamičan proces.

Europska komisija objavit će ažurirane informacije o napretku u pan-Euro-Mediteranskom području koje se odražavaju u novoj obavijesti Komisije u seriji C Službenog lista EU-a.

Ova obavijest bit će u obliku tablice (tzv. Matrica) i sadržavat će informacije o mogućnostima kumulacije na temelju prijelaznih pravila.

DG TAXUD podijelit će te informacije i na [svojim internetskim stranicama](#).

1.4. Šifre koje se upotrebljavaju u carinskim deklaracijama

Za primjenu prijelaznih pravila u TARIC-u su uvedene dvije nove oznake:

U075 = potvrda o prometu robe EUR. 1 (pod uvjetom da se u polje 7. nalazi napomena „Transitional rules”) u kontekstu pan-Euro-Mediteranskih Prijelaznih pravila o podrijetlu

U076 = izjava o podrijetlu (pod uvjetom da se u izjavi navodi „podrijetlo prema prijelaznim pravilima”) u kontekstu pan-Euro-Mediteranskih Prijelaznih pravila o podrijetlu.

Oznaka za izjavu o podrijetlu upotrebljava se bez obzira na količinu pošiljke ili vrstu izvoznika.

2. GLAVNE PROMJENE

U ovom će se odjeljku naglasak staviti na **glavne promjene** koje proizlaze iz Prijelaznih pravila o podrijetlu. Gospodarski subjekti pozivaju se da pregledaju internetske stranice carinskih uprava ili DG TAXUD-a kako bi dobili više informacija o zajedničkim odredbama koje čine temelj pravila o podrijetlu.

Objašnjenja o tim [zajedničkim odredbama dostupna su na internetskim stranicama Glavne uprave za oporezivanje i carinsku uniju \(DG TAXUD\)](#)

[Povlaštena trgovina: Smjernice o pravilima o podrijetlu](#)

2.1. Cjelovito dobiveni proizvodi

2.1.1. Akvakultura

Prijelazna pravila o podrijetlu izričito se odnose na proizvode akvakulture. U skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (g) – proizvodi dobiveni u cijelosti iz Dodatka A Protokolu o pravilima o podrijetlu, za te je proizvode uvedena posebna definicija.

„proizvodi akvakulture ako su se ribe, rakovi, mekušci i drugi vodeni beskralježnjaci ondje izlegli ili su ondje uzgojeni iz jaja, ličinki, ili ikre„

2.1.2. uvjeti „plovila”

Takozvani uvjeti „plovila“ sadržani u alternativnom skupu pravila jednostavniji su i omogućuju veću fleksibilnost. U usporedbi s odredbama PEM Konvencije (članak 5.

Dodatka I.) izbrisani su određeni uvjeti (tj. posebni zahtjevi za posadu); drugi su izmijenjeni kako bi se osigurala veća relaksacija (mogućnost bilateralne kumulacije).

U skladu s člankom 3. stavkom 2. proizvodi dobiveni u cijelosti iz Prijelaznih pravila o podrijetlu sljedeći su uvjeti:

Izrazi „njezina plovila” i „njezini brodovi tvornice” u stavku 1. točkama (h) i (i) primjenjuju se samo na plovila i brodove tvornice koji ispunjavaju svaki od navedenih zahtjeva:

(a) registrirani su u stranci izvoznici ili stranci uvoznici;

(b) plove pod zastavom stranke izvoznice ili uvoznice;

(C) ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:

i. nalaze se najmanje u 50 % vlasništva državljana stranke izvoznice ili stranke uvoznice; ili

ii. u vlasništvu su društava

- koja imaju sjedište i glavno mjesto poslovanja u stranci izvoznici ili uvoznici; i

- koja su najmanje u 50 % vlasništvu stranke izvoznice ili uvoznice ili javnih subjekata ili državljana tih stranaka.

Primjer 1. – zahtjev za posadu

Ribe se love na otvorenom moru izvan teritorijalnih voda i iskrcavaju u EU-u (Španjolska). Plovilo plovi pod njemačkom zastavom i poštuje sve kriterije navedene u članku 3. stavku 2. Prijelaznih pravila. Posada je sastavljena od turskih državljana i marokanskog kapetana. U skladu s alternativnim skupom pravila smatra se da su ribe u cijelosti dobivene u EU-u.

Primjer 2. — Izvoz iz Poljske u Švicarsku

Ribu na otvorenom moru lovi brod u vlasništvu Švicarske. Plovilo je registrirano u Poljskoj s 50 % indijske posade i norveškim časnicima. U skladu s alternativnim pravilima smatra se da je riba u cijelosti dobivena u EU-u.

2.2. Dostatna obrada ili prerada – prosječna osnova

Za opće informacije o dostatno obrađenim ili prerađenim proizvodima vidjeti poglavlje B.1. „Popis pravila” [Smjernice o pravilima o podrijetlu](#)

Pri procjenjivanju sukladnosti proizvoda s pravilima za pojedine proizvode koja se temelje na ograničenju vrijednosti za materijale bez podrijetla, predloženim Prijelaznim skupom pravila PEM-a (članak 4.) izvozniku se omogućuje fleksibilnost da od carinskih tijela zatraži odobrenje za izračun cijene franko tvornica i vrijednosti materijala bez podrijetla na prosječnoj osnovi kako bi se uzele u obzir fluktuacije troškova i valutnih tečajeva. Time bi se izvoznicima trebala osigurati veća predvidljivost.

Za neke proizvode pravilima s popisa dodjeljuje se status proizvoda s podrijetlom na temelju ograničenja vrijednosti na materijale bez podrijetla. U tom slučaju vrijednost svih ili određenih materijala bez podrijetla ne smije premašiti određeni postotak cijene gotovog proizvoda franko tvornica.

Primjer — Kišobrani (tarifni broj HS 66.01)

U skladu s Prijelaznim pravilima o podrijetlu PEM-a pravilo za kišobrane (Poglavlje 66) zahtijeva:

„Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala [bez podrijetla] ne premašuje 50 % cijene proizvoda franko tvornica”

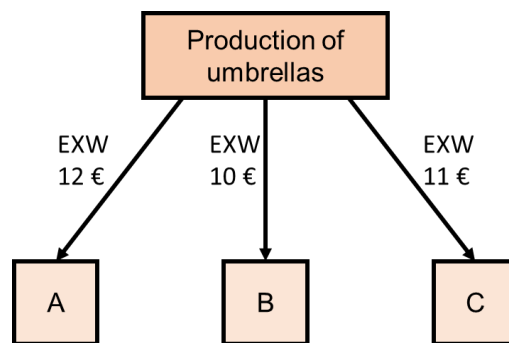
Kako bi se utvrdilo ispunjava li proizvod prethodno navedeno pravilo iz popisa, najprije je potrebno utvrditi vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla kao i cijenu gotovog proizvoda fco tvornica. Stoga je potrebno razlikovati Regionalnu konvenciju i Prijelazna pravila o podrijetlu PEM-a.

Kontekst postojeće PEM Konvencije

Trgovačka društva često prodaju iste proizvode po različitim cijenama različitim kupcima (ili istom kupcu u različito vrijeme) ili nabavljaju iste materijale po različitim cijenama, a za izračun ograničenja vrijednosti moraju se uzeti u obzir **specifična** cijena franko tvornica i **konkretna** vrijednost materijala bez podrijetla za predmetnu pošiljku. Određivanje ispunjava li proizvod ograničenje vrijednosti provodi se za svaki proizvod. Nije dopuštena uporaba prosječne cijene franko tvornica ili prosječne vrijednosti materijala bez podrijetla upotrijebljenih u proizvodnji.

Primjer:

Tvornica prodaje iste kišobrane (tarifni broj HS 66.01) nizu kupaca po različitim cijenama franko tvornica (EXW).

U skladu s PEM Konvencijom, cijena franko tvornica određene pošiljke primjenjuje se na izračun maksimalne vrijednosti materijala bez podrijetla. Stoga kišobrani prodani kupcu A mogu sadržavati materijale bez podrijetla do najviše 6 EUR, one prodane kupcu B do vrijednosti od 5 EUR i kišobrane prodane kupcu C do vrijednosti od 5,50 EUR. Nije dopušteno upotrebljavati prosjek cijena franko tvornica (11 EUR) kao osnovu za izračun. Nadalje, za utvrđivanje sukladnosti s maksimalnim sadržajem materijala bez podrijetla upotrebljavaju se konkretne vrijednosti materijala bez podrijetla koji su stvarno upotrijebljeni u proizvodnji kišobrana, a ne prosječna vrijednost.

Kontekst Prijelaznih pravila o podrijetlu PEM-a

Prethodno odobrenju

U skladu s Prijelaznim pravilima o podrijetlu PEM-a utvrđivanje ispunjava li proizvod pravilo s popisa provodi se i za svaki proizvod. Međutim, za razliku od PEM Konvencije, prijelaznim pravilima u članku 4. izvoznicima se nudi fleksibilnost da od carinskih tijela zatraže odobrenje za izračun cijene proizvoda franko tvornica i vrijednosti materijala bez podrijetla na prosječnoj osnovi kako bi se uzele u obzir fluktuacije troškova i valutnih tečajeva.

Iako se tekst članka 4. odnosi samo na „izvoznike”, to se pojednostavnjenje može odobriti i za dobavljače iz EU-a koji sastavljaju izjave dobavljača u skladu s procjenom CZU-a za povlaštenu trgovinu s partnerskim zemljama PEM-a koji također primjenjuju prijelazni skup pravila PEM-a.

Definicija „istih proizvoda” i razdoblja izračuna prosječne vrijednosti (uprosjčivanja)

Članak 4. stavak 3. predviđa metodu izračuna: „Prosječna cijena franko tvornica proizvoda i prosječna vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla izračunavaju se na temelju zbroja cijena franko tvornica naplaćenih za svu prodaju istih proizvoda obavljene tijekom prethodne fiskalne godine i zbroja vrijednosti svih materijala bez podrijetla upotrijebljenih u proizvodnji istih proizvoda tijekom prethodne fiskalne godine kako je definirano u stranci izvoznici ili, ako podaci za cijelu fiskalnu godinu nisu dostupni, kraćeg razdoblja koje ne bi smjelo biti kraće od tri mjeseca.”

„Isti proizvodi” na koje se upućuje u članku 4. stavku 4. odgovaraju identičnim i zamjenjivim proizvodima. To znači da moraju biti iste vrste i komercijalne kvalitete, s istim tehničkim i fizičkim svojstvima.

Za primjer, kišobrani se mogu smatrati istima samo ako imaju iste karakteristike kao što su materijali, boje, brendiranje itd.

Pri izračunu prosječne cijene franko tvornica uzima se u obzir sva prodaja istog proizvoda u prethodnoj fiskalnoj godini. Kad je riječ o ograničenju fiskalne godine, može biti teško razlikovati prodaju ostvarenu u jednoj ili drugoj fiskalnoj godini, posebno na početku i na kraju fiskalne godine. U tom slučaju, to uvijek ovisi o datumu fakturiranja.

Za razliku od toga, pri određivanju prosječne vrijednosti materijala bez podrijetla i materijala dobivenih u ranijim godinama potrebno je, prema potrebi, uključiti u određivanje prosječne vrijednosti. To je posebno slučaj s trgovačkim društvima čiji materijali imaju dulje razdoblje skladištenja jer se prosječna vrijednost materijala bez podrijetla temelji na vrijednostima tih materijala bez podrijetla koji se stvarno upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda prodanih u prethodnoj fiskalnoj godini.

Uvjeti primjene

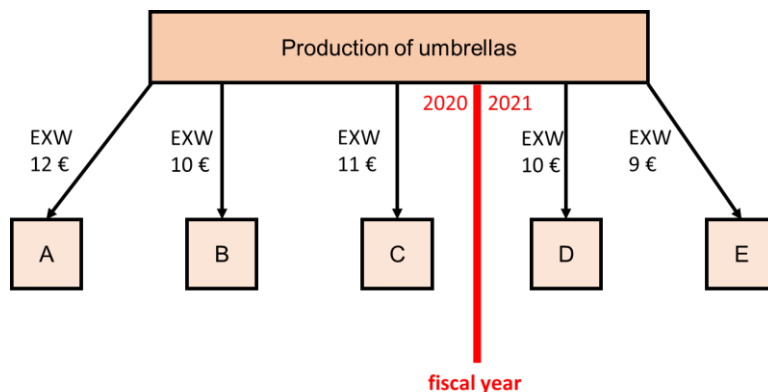
Ako izvoznik/dobavljač zatraži izračun na temelju prosječnih vrijednosti, izračunavaju se i prosječna cijena franko tvornica istog proizvoda i prosječna vrijednost materijala bez podrijetla upotrijebljenih za proizvodnju tih proizvoda. Ovom metodom nije dopušteno odrediti samo prosječnu cijenu franko tvornica ili samo prosječnu vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla. Nadalje, ta se metoda koristi za sve proizvode i

materijale bez podrijetla s kojima se trgovačko društvo bavi. To pojednostavnjenje nije moguće upotrijebiti samo za određenu robu.

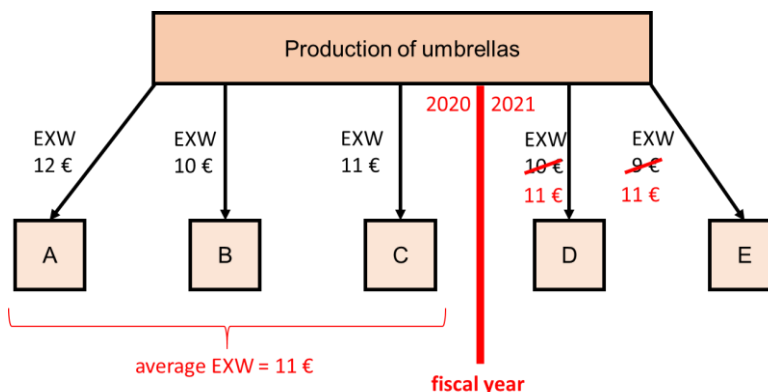
Izvoznici/dobavljači koji su se odlučili za izračun na prosječnoj osnovi dosljedno primjenjuju takvu metodu tijekom godine koja slijedi nakon referentne fiskalne godine ili, prema potrebi, tijekom godine koja slijedi nakon kraćeg razdoblja koje se koristi kao referentna vrijednost. One mogu prestati primjenjivati takvu metodu ako tijekom određene fiskalne godine ili kraćeg reprezentativnog razdoblja od najmanje tri mjeseca bilježe da su prestale fluktuacije troškova ili valutnih tečajeva koje su opravdale primjenu takve metode.

Prosjeci izračunati kako je gore opisano upotrebljavaju se kao cijena franko tvornica odnosno vrijednost materijala bez podrijetla za potrebe utvrđivanja sukladnosti s maksimalnim sadržajem materijala bez podrijetla.

Primjer:

Tvornica kišobrana primila je za prethodni zahtjev odobrenje za izračun cijene franko tvornica i prosječne vrijednosti upotrijebljenih materijala bez podrijetla krajem rujna 2021. Prethodna fiskalna godina društva započela je 1. siječnja 2020. i završila 31.12.2020. U skladu s tim, u primjeru postoje tri cijene franko tvornica koje se uzimaju u obzir pri izračunu prosječne cijene franko tvornica. Prema tome, prosječna cijena franko tvornica u 2020. godini iznosi 11 EUR ($\frac{12\text{€}+10\text{€}+11\text{€}}{3}$).

Ta cijena franko tvornica upotrebljava se za utvrđivanje usklađenosti s najvećim dopuštenim sadržajem materijala bez podrijetla. Stoga se mogu upotrijebiti materijali bez podrijetla do maksimalne vrijednosti od 5,50 EUR (50 % od 11 EUR). Vrijednost materijala bez podrijetla koji su stvarno upotrijebljeni u proizvodnji kišobrana prodanih 2020. izračunava se na isti način kao i prosječna cijena franko tvornica.

Budući da su nadležna carinska tijela izdala odobrenje krajem rujna 2021., prosječna cijena kišobrana franko tvornica i prosječna vrijednost materijala bez podrijetla za 2020. mogu se upotrijebiti za utvrđivanje usklađenosti s maksimalnim sadržajem materijala bez podrijetla do 31. prosinca 2021., odnosno kraja tekuće fiskalne godine. Nadalje, nakon primitka odobrenja moguće je naknadno sastaviti izjave o podrijetlu na temelju prosječne metode za pošiljke kišobrana za koje je račun izdan od 1. siječnja 2021.

Za izračun u 2022. nova prosječna cijena i vrijednost materijala bez podrijetla franko tvornica utvrđuje se na temelju prodaje izvršene 2021.

Zahtjev

Pri podnošenju zahtjeva za odobrenje za izračun cijene proizvoda franko tvornica i vrijednosti materijala bez podrijetla na temelju prosjeka, gospodarski subjekt mora dostaviti potrebne informacije. Svaka država članica može propisati poseban obrazac zahtjeva. Mogu se, među ostalim, zatražiti sljedeći elementi:

- Naziv tvrtke
- EORI broj
- Adresa trgovačkog društva – ako se dodatno razlikuje uprava ili objekt u kojem se nalaze računovodstvena evidencija, npr. evidencija o zalihama, dokumenti o podrijetlu, informacije o postupku proizvodnje itd.
- Ako ima broj REX, broj ovlaštenog izvoznika, ovlašteni gospodarski subjekt (AEO)
- Kontakt osoba: ime i prezime, adresa e-pošte, telefonski broj, položaj u poduzeću;
- Fiskalna godina
- Partnerske zemlje u koje izvozi

Metode vrednovanja zaliha

Izračunom prosjeka iz članka 4. prijelaznih pravila PEM-a ne dovode se u pitanje zajedničke metode vrednovanja zaliha prihvaćene u stranci koje primjenjuju poduzeća. Te se metode mogu koristiti pri izračunu usklađenosti s pravilima na temelju maksimalne vrijednosti materijala bez podrijetla.

Konkretno, vrijednost materijala bez podrijetla upotrijebljenih u proizvodnji proizvoda može se izračunati na temelju formule ponderirane prosječne vrijednosti ili druge metode vrednovanja zaliha u skladu s računovodstvenim načelima koja su općenito prihvaćena u stranci.

2.3. Tolerancija

Za opće informacije o dopuštenim odstupanjima vidjeti poglavlje B.2. „Tolerancija” Smjernice o pravilima o podrijetlu

Postotak općeg odstupanja u PEM Konvenciji utvrđen je na 10 %. Prijelaznim skupom pravila uvedenim Dodatkom A utvrđuje se odstupanje od 15 % za poljoprivredne

proizvode, kao i za druge proizvode (osim za proizvode obuhvaćene poglavljima od 50. do 63. Harmoniziranog sustava). Razlikuje se ono na što se taj postotak odnosi. Za poljoprivredne proizvode 15 % se određuje na neto težinu proizvoda, dok se za ostale proizvode taj postotak primjenjuje na cijenu gotovog proizvoda franko tvornica.

Isto tako, u usporedbi s postojećim odredbama, nudi se veća fleksibilnost u pogledu tekstilnih proizvoda na koje se primjenjuju odstupanja navedena u uvodnim napomenama.

Primjenom dopuštenog odstupanja u preradi proizvoda nije dopušteno premašiti maksimalni postotak materijala bez podrijetla u pravilu s popisa. To znači da se postoci ne mogu zbrajati kako bi se ispunilo pravilo s popisa.

2.4. Kumulacija

Za opće informacije o kumulaciji vidjeti poglavlje B.7. „Kumulacija” [Smjernice o pravilima o podrijetlu](#)

Prijelaznim pravilima (članak 7.) održava se dijagonalna kumulacija za sve proizvode pod uvjetom da se među partnerima uključenima u kumulaciju primjenjuju jednaka pravila o podrijetlu. Osim toga, prijelaznim pravilima predviđena je opća puna kumulacija za sve proizvode osim tekstila i odjeće navedenih u poglavljima od 50. do 63. Harmoniziranog sustava (HS).

Nadalje, za proizvode iz poglavlja 50. – 63. HS-a prijelazna pravila predviđaju bilateralnu punu kumulaciju. U kontekstu primjene prijelaznih pravila partneri će imati mogućnost pristati na proširenje opće pune kumulacije i na proizvode iz poglavlja 50. – 63. HS-a. Stranka koja odabere to proširenje o tome obavještava drugu stranku i o tome obavještava Europsku komisiju (članak 7. stavak 5.).

Za tekstilne i odjevne proizvode primjenjuje se samo bilateralna puna kumulacija bez posebnih uvjeta, osim uvjeta iz članka 8. „Uvjeti za primjenu kumulacije podrijetla”. U tom se slučaju Republika Moldova i sudionici procesa stabilizacije i pridruživanja EU-a koji primjenjuju Prijelazna pravila smatraju jednom ugovornom strankom (članak 7. stavak 4.).

Ako obrada ili prerada obavljena u stranci izvoznici ne nadilazi nedostatne postupke iz članka 6., smatra se da je proizvod dobiven uključivanjem materijala podrijetlom iz bilo koje druge ugovorne stranke koja primjenjuje ova Pravila, podrijetlom iz stranke izvoznice **samo ako je tamo dodana vrijednost veća od vrijednosti upotrijebljenih materijala podrijetlom iz bilo koje druge ugovorne stranke koja primjenjuje ova Pravila.** Ako to nije slučaj, dobiveni proizvod smatra se proizvodom s podrijetlom iz ugovorne stranke koja primjenjuje ova Pravila i koja čini najveću vrijednost materijala s podrijetlom upotrijebljenih u proizvodnji u stranci izvoznici (članak 7. stavak 2.).

Proizvodi podrijetlom iz ugovornih stranaka koje primjenjuju ova Pravila i koji se ne podvrgavaju obradi ili preradi u stranci izvoznici zadržavaju svoje podrijetlo ako se izvoze u jednu od drugih ugovornih stranaka (članak 7. stavak 7.).

U članku 8. stavku 1. navedeni su uvjeti za primjenu kumulacije u skladu s Prijelaznim skupom pravila:

— Postoji povlaštenu sporazum između ugovornih stranaka koje sudjeluju u stjecanju statusa proizvoda s podrijetlom i ugovorne stranke odredišta;

—Roba je stekla status proizvoda s podrijetlom primjenom jednakih pravila o podrijetlu.

Člankom 8. stavkom 3. predviđeno je da dokaz o podrijetlu izdan primjenom kumulacije u skladu s člankom 7. mora sadržavati sljedeću izjavu na engleskom jeziku: „CUMULATION APPLIED WITH (ime zemlje ili zemalja na engleskom jeziku)”.

Člankom 8. stavkom 4. strankama se dopušta da odustanu od obveze uključivanja prethodno navedene tvrdnje u dokaz o podrijetlu za proizvode koji su im izvezeni i koji su stekli status proizvoda s podrijetlom u stranci izvoznici primjenom kumulacije. Dotične stranke dostavljaju Europskoj komisiji obavijest o tom odricanju.

U Službenom listu EU-a objavit će se i redovito ažurirati matrica koja sadržava informacije o:

- mogućnosti kumulacije između stranaka u skladu s Prijelaznim pravilima
- proširenje pune dijagonalne kumulacije na proizvode navedene u poglavljima od 50. do 63.
- odricanje od obveze uključivanja informacija o kumulaciji na dokaz o podrijetlu

2.5. Računovodstveno razdvajanje

Za više informacija o računovodstvenom odvajanju vidjeti poglavlje B.10. „Računovodstveno razdvajanje” [Smjernice o pravilima o podrijetlu](#)

Opće informacije i definicije

Svrha računovodstvenog razdvajanja jest omogućiti proizvođačima da fizički pohranjuju materijale s podrijetlom i materijale bez podrijetla na istom mjestu. Prema metodi računovodstvenog razdvajanja zamjenjivi materijali s podrijetlom i materijali bez podrijetla mogu se skladištiti zajedno bez gubitka statusa proizvoda s podrijetlom.

Na dan utvrđivanja podrijetla proizvoda gospodarski subjekt mora imati dostatne količine materijala s podrijetlom, kako je navedeno u evidenciji zaliha (koja se bilježi na temelju općih računovodstvenih načela koja se primjenjuju u stranci izvoznici), za proizvodnju tog proizvoda s podrijetlom.

Relevantne promjene u izmijenjenim pravila PEM-a

U skladu s postojećim pravilima (članak 20. „Konvencije”) carinska tijela mogu odobriti računovodstveno razdvajanje ako „nastupe znatni troškovi ili materijalne poteškoće u čuvanju odvojenih zaliha”. Prijelaznim pravilima (članak 12.) predviđeno je da carinska tijela mogu odobriti računovodstveno razdvajanje „ako se upotrebljavaju zamjenjivi materijali s podrijetlom i materijali bez podrijetla”.

Stoga, u skladu s Prijelaznim pravilima, izvoznici više neće morati pri podnošenju zahtjeva za odobrenje odvojenog računovodstva opravdati da držanje odvojenih zaliha ima znatne troškove ili uzrokuje materijalne poteškoće; kako bi se dobilo odobrenje za primjenu računovodstvenog razdvajanja, bit će dovoljno navesti da se zamjenjivi materijali upotrebljavaju u obradi ili preradi proizvoda.

Iznimka za šećer

Općenito, proizvodi ne mogu imati koristi od računovodstvenog razdvajanja jer tu odredbu mogu upotrebljavati samo proizvođači koji prerađuju materijale u proizvode. Međutim, u skladu s izmijenjenim pravilima zalihe šećera s podrijetlom i bez podrijetla (tarifni broj 1701) neće morati biti fizički odvojene kako bi se zadržalo njegovo povlašteno podrijetlo, bez obzira na to je li prerađeno kao materijal ili prodano kao konačni proizvod.

Primjer

Proizvođač i izvoznik čokoladnih proizvoda iz tarifnog broja 1806 u svojem proizvodnom postupku upotrebljava i šećer s podrijetlom i šećer bez podrijetla. Za čokoladne proizvode može se upotrijebiti samo ograničena količina šećera bez podrijetla kako bi proizvod stekao povlašteno podrijetlo pri izvozu. Stoga je potrebno pratiti i upravljati statusom podrijetla šećera koji se koristi.

Međutim, budući da se šećer koji upotrebljava za svoje čokoladne proizvode može kvalificirati kao „zamjenjivi materijal”, proizvođač može dobiti odobrenje od svojih carinskih tijela za primjenu računovodstvenog razdvajanja. On tada više nije obvezan držati odvojene zalihe kako bi količina šećera s podrijetlom zadržala svoj status proizvoda s podrijetlom, olakšavajući stjecanje i dokazivanje statusa proizvoda s podrijetlom svojih konačnih proizvoda te mu omogućujući uštedu na troškovima skladištenja.

2.6. Načelo teritorijalnosti

Za više informacija o načelu teritorijalnosti vidjeti poglavlje B.6. „Teritorijalni zahtjevi” [Smjernice o pravilima o podrijetlu](#).

Prijelazna pravila više ne sadržavaju isključenje tekstila (članak 13.).

Obrada ili prerada može se obaviti izvan područja kumulacije PEM-a bez gubitka statusa proizvoda s podrijetlom konačnog proizvoda ako su ispunjena sljedeća četiri uvjeta:

- a) da je roba izvezena radi obrade ili prerade izvan zone podrijetlom iz zone;
- b) mora se dokazati da je ponovno uvezena roba rezultat obrade ili prerade izvršene u trećoj zemlji na prethodno izvezenim materijalima;
- c) ukupna dodana vrijednost ostvarena izvan pan-Euro-Mediterranske kumulacijske zone ne premašuje 10 % cijene proizvoda franko tvornica za koji se traži povlastica.
- d) obrada ili prerada obavljena izvan zemlje partnera koja je izvoznica, obavlja se u okviru postupaka vanjske proizvodnje ili sličnih dogovora.

Ako se bilo koji od gore navedenih uvjeta ne može ispuniti, ponovno uvezena roba smatrat će se robom bez podrijetla. Pod uvjetima pan-Euro-Mediterranske kumulacije podrijetla, članak 13. primjenjuje se ne samo kada se proizvod s podrijetlom izvozi u treću zemlju, nego i u zemlju zone s kojom se kumulacija ne primjenjuje.

2.7. Neizmijenjenost

Za više informacija o neizmijenjenosti vidjeti poglavlje B.6. dio 3. „Neizmijenjenost” [Smjernice o pravilima o podrijetlu](#)

Predloženim pravilom o neizmijenjenosti (čl. 14.) predviđa se veća sloboda kretanja proizvoda s podrijetlom između ugovornih stranaka. Njime bi se trebale izbjeći situacije u kojima su proizvodi za koje nema sumnje u status proizvoda s podrijetlom isključeni iz korištenja povlaštene stope pri uvozu jer nisu ispunjeni formalni zahtjevi odredbe o izravnom prijevozu.

Prijelazna pravila o podrijetlu PEM-a kreću se od pravila o izravnom prijevozu kako je predviđeno postojećim pravilima o podrijetlu PEM-a prema blažem pravilu o neizmijenjenosti.

Načelo ostaje isto: roba se mora prevoziti izravno s državnog područja jedne ugovorne stranke na drugo. Svrha je ovog pravila osigurati da roba koja dolazi u zemlju uvoza bude jednaka robi koja je napustila zemlju izvoza.

Međutim, dozvoljena je podjela pošiljaka i operacija za dodavanje ili stavljanje oznaka, naljepnica, pečata ili bilo koje druge dokumentacije kako bi se osigurala usklađenost s posebnim domaćim zahtjevima - dopuštena je uz one direktnog prijevoza (istovar, ponovno punjenje ili bilo koja operacija namijenjena očuvanju robe u dobrom stanju). Isto donosi manje formalnosti za poduzetnike i carinu - Ako nema sumnje u identitet robe, povlašteni tretman je dopušten

Razdvajanje pošiljaka može se odvijati u trećoj zemlji ako ga provodi izvoznik ili ako se obavlja pod njegovom odgovornošću, pod uvjetom da roba ostane pod carinskim nadzorom u zemlji provoza.

Smatra se da su zahtjevi za pravilo o neizmijenjenosti ispunjeni, osim ako carinska tijela imaju razloga vjerovati suprotno. U takvim slučajevima od uvoznika se može zahtijevati da dostave dokaze o sukladnosti, kao što su:

- a) ugovorne prijevozne isprave kao što su teretnice;
- b) činjenični ili konkretni dokazi koji se temelje na označavanju ili numeriranju pakiranja;
- c) potvrdu o nemanipulaciji koju izdaju carinska tijela zemlje/zemlja provoza ili razdvajanja ili bilo koju drugu ispravu kojom se dokazuje da je roba ostala pod carinskim nadzorom u zemlji/zemljama provoza ili razdvajanja; ili
- d) sve dokaze koji se odnose na samu robu.

2.8. Zabrana povrata carine ili izuzeća od carina

U skladu s postojećim pravilima PEM-a (članak 15.) opće načelo zabrane povrata primjenjuje se na materijale koji se upotrebljavaju u proizvodnji bilo kojeg proizvoda. Prijelaznim pravilima (članak 16.) zabrana se ukida za sve proizvode, osim materijala koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda iz poglavlja od 50. do 63. HS-a. Međutim, u tekstu se predviđaju i neke iznimke od zabrane povrata carine na te proizvode (vidjeti točku 3.3. ovih Smjernica).

„Povrat” odnosi se na izuzeće ili povrat carina na materijale upotrijebljene u proizvodnji proizvoda za izvoz.

Načelo „povrata” ilustrirano je sljedećim primjerom:

Kada roba stigne u EU iz treće zemlje, na nju se može primjenjivati carina po određenoj stopi. Slično tome, kada roba s podrijetlom iz EU-a stigne u partnersku zemlju, i ona podliježe plaćanju carina. Prije preuzimanja isporuke robe uvoznik mora platiti carinu.

Namjera je ovog članka spriječiti „povrat” tekstilne robe bez podrijetla koja se upotrebljava za obradu ili preradu proizvoda s podrijetlom. Sve carine koje podliježu robi koja nije s podrijetlom moraju se platiti i ni u kojem se trenutku ne izuzimaju ili vraćaju, a dokaz o tome mora se staviti na raspolaganje carini kada to zatraži. Osim tekstila, sva ostala roba može imati koristi od povrata, primjerice, od postupka unutarnje proizvodnje.

2.9. Dokaz o podrijetlu

Za više informacija o ispravama o podrijetlu vidjeti poglavlje B.8 „Dokumenti o podrijetlu” [Smjernice o pravilima o podrijetlu](#)

Prijelaznim pravilima uvodi se jedinstvena vrsta dokaza o podrijetlu (EUR.1 ili izjava o podrijetlu), umjesto dvostrukog pristupa EUR.1 i EUR-MED, čime se znatno pojednostavnjuje sustav dokumentacije. Time bi se trebalo poboljšati usklađenost gospodarskih subjekata izbjegavanjem pogrešaka zbog složenih pravila te olakšati upravljanje carinskim tijelima. Osim toga, ona ne bi trebala utjecati na postupak provjere dokaza o podrijetlu, koji ostaje isti.

Na proizvode podrijetlom iz jedne od stranaka može se primjenjivati povlašteno tarifno postupanje pri uvozu u drugu stranku ako se podnese jedan od sljedećih dokaza o podrijetlu:

- a. potvrda o prometu robe EUR.1;
- b. izjava, koja se dalje u tekstu naziva „izjava o podrijetlu” koju izvoznik daje na računu, dostavnici ili bilo kojem drugom komercijalnom dokumentu na kojem se predmetni proizvodi opisuju dovoljno detaljno da bi se mogli identificirati.

Kako bi se mogli razlikovati proizvodi s podrijetlom u skladu s prijelaznim skupom pravila od proizvoda s podrijetlom na temelju PEM Konvencije, potvrde o podrijetlu ili izjave na računu na temelju prijelaznih pravila morat će sadržavati izjavu koja upućuje na primijenjena pravila. U tu svrhu izvoznici u **polje 7. moraju uključiti izjavu na engleskom jeziku „TRANSITIONAL RULES”.**

Kao i u postojećim pravilima o podrijetlu PEM-a, potvrda o prometu robe EUR.1 može se izdati nakon izvoza proizvoda na koje se odnosi ako:

- a) nije izdana u trenutku izvoza zbog pogrešaka, nenamjernih propusta ili posebnih okolnosti; ili
- b) ako se carinskim tijelima pruže zadovoljavajući dokazi da je potvrda o prometu robe EUR.1 izdana, ali nije prihvaćena pri uvozu iz tehničkih razloga.

Osim tih razloga, prijelaznim pravilima o podrijetlu PEM-a omogućuje se i naknadno izdavanje potvrde EUR.1 ako:

- a) konačno odredište predmetnih proizvoda nije bilo poznato u trenutku izvoza i utvrđeno je tijekom njihova prijevoza ili skladištenja te nakon mogućeg razdvajanja pošiljaka u skladu s pravilom o neizmjenjenosti;
- b) potvrda o prometu robe EUR.1 ili EUR-MED izdana je u skladu s važećim pravilima o podrijetlu Konvencije PEM za proizvode koji su također podrijetlom u skladu s Prijelaznim pravilima PEM-a; izvoznik poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao da su ispunjeni uvjeti za primjenu kumulacije i spreman je carinskim tijelima dostaviti sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da je proizvod podrijetlom u skladu s ovim Pravilima; ili
- c) potvrda o prometu robe EUR.1 izdana je na temelju članka 8. stavka 4. te se pri uvozu u drugu ugovornu stranku koja primjenjuje ova Pravila zahtijeva primjena članka 8. stavka 3.

Člankom 8. stavkom 3. predviđeno je da, ako su proizvodi stekli status proizvoda s podrijetlom primjenom kumulacije podrijetla u skladu s člankom 7., dokaz o podrijetlu trebao bi sadržavati izjavu na engleskom jeziku „CUMMULATION APPLIED WITH“ (ime relevantne ugovorne stranke koja primjenjuje ova Pravila/ relevantnih ugovornih stranaka koje primjenjuje ova Pravila engleskom jeziku).” U skladu s člankom 8. stavkom 4. stranke mogu odlučiti odreći se obveze uključivanja navedene izjave u dokaz o podrijetlu. Međutim, ako je u postupak kumulacije uključena druga ugovorna stranka koja primjenjuje ova Pravila i ta stranka i dalje zahtijeva navedenu izjavu na dokazu o podrijetlu, izvoznik može zatražiti naknadno izdavanje potvrde EUR.1, uključujući tu izjavu.

Izvoznik u svojem zahtjevu mora navesti mjesto i datum izvoza proizvoda na koje se potvrda o prometu robe EUR.1 odnosi te navesti razloge za svoj zahtjev.

U kontekstu prijelaznih pravila o podrijetlu PEM-a carinska tijela mogu naknadno izdati potvrdu o prometu robe EUR.1 u roku od dvije godine od datuma izvoza i tek nakon što provjere jesu li podaci navedeni u izvoznikovu zahtjevu u skladu s podacima iz odgovarajuće evidencije.

Osim zahtjeva iz članka 20. stavka 3., naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR.1 moraju sadržavati sljedeću napomenu na engleskom jeziku: „ISSUED RETROSPECTIVELY”.

Prijelazna pravila (članak 17.) uključuju i mogućnost postizanja dogovora o primjeni sustava registriranih izvoznika (REX). Ti izvoznici registrirani u zajedničkoj bazi podataka bit će odgovorni za sastavljanje samih izjava o podrijetlu bez provođenja postupka ovlaštenog izvoznika. Tvrdnja o podrijetlu imat će istu pravnu vrijednost kao izjava o podrijetlu ili potvrda o prometu robe EUR.1.

Nadalje, prijelaznim pravilima predviđa se mogućnost dogovora o uporabi dokaza o podrijetlu koji se izdaje i/ili podnosi elektroničkim putem.

2.10. Valjanost dokaza o podrijetlu

Prijelaznim pravilima razdoblje valjanosti dokaza o podrijetlu produljuje se s 4 na 10 mjeseci. Predviđa se veća sloboda kretanja proizvoda s podrijetlom između stranaka.

Dok je dokaz o podrijetlu u postojećim pravilima o podrijetlu PEM-a valjan samo četiri mjeseca od datuma izdavanja ili sastavljanja u stranci izvoznici, prijelaznim pravilima o podrijetlu PEM-a razdoblje valjanosti produljeno je na deset mjeseci.

Potvrda EUR.1 ili izjava o podrijetlu moraju se u tom roku podnijeti carinskim tijelima stranke uvoznice.

Dokazi o podrijetlu koji se carinskim tijelima stranke uvoznice podnesu nakon deset mjeseci mogu se prihvatiti samo pod određenim uvjetima, vidjeti poglavlje B.8 lit. iv. „Razdoblje valjanosti” [Smjernice o pravilima o podrijetlu](#).

3. POSEBAN NAGLASAK NA PRAVILA ZA POJEDINE PROIZVODE

3.1. Poljoprivredni proizvodi

(a) Vrijednost i težina

Ograničenje materijala bez podrijetla izraženo je samo u vrijednosti. Novi pragovi izraženi su u težini kako bi se izbjegla fluktuacija cijena i fluktuacija valute (npr. ex-poglavlja 19., 20., 2105., 2106.) zajedno s brisanjem određenih ograničenja za šećer (npr. poglavlje 8. ili HS 2202).

Prijelaznim skupom pravila povisio se prag težine (s 20 % na 40 %) i mogućnost da neka poglavlja upotrebljavaju alternativnu vrijednost ili težinu. Poglavlja i tarifni brojevi HS-a na koja se odnosi promjena su: ex-1302, 1704 (alternativna težinska ili vrijednosna pravila), 18 (1806: alternativna težinska ili vrijednosna pravila), 1901.

(b) Prilagodba obrascima nabave

Ostali poljoprivredni proizvodi (tj. biljna ulja, orašasti plodovi, duhan) sadržavaju fleksibilnija pravila prilagođena gospodarskoj stvarnosti, posebno za poglavlja 14., 15., 20. (uključujući tarifni broj 2008), 23., 24. Prijelaznim skupom pravila uspostavlja se ravnoteža između regionalnih i globalnih izvora, kao za poglavlja 9. i 12. Pojednostavnjena su i pravila (smanjenje broja izuzetaka) u poglavljima 4., 5., 6., 8., 11., ex-13.

Utvrđene promjene u odnosu na postojeća pravila iz liste:

1. Uvodi se nova uvodna napomena 4. za određene poljoprivredne proizvode u kojoj se objašnjavaju određeni poljoprivredni proizvodi koji se smatraju proizvodima s podrijetlom. Osim toga, navodi se objašnjenje koje šećere treba uzeti u obzir, pri čemu se izračunava ograničenje izraženo u masi u slučaju da proizvod podliježe takvim ograničenjima.
2. Kako bi se izbjegla moguća fluktuacija cijena materijala upotrijebljenih u proizvodnji proizvoda, prag za materijale bez podrijetla izražen u vrijednosti mijenja se pragom izraženim u masi (uz neke iznimke ako postoji mogućnost odabira između ograničenja izraženih u masi ili vrijednosti, npr. pravilo popisa za tarifni broj „ex 18.06”).

Primjer: Pravilo iz popisa za tarifni broj HS-a 20.07

Prijelazno pravilo:	PEM pravilo:
Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, - u kojoj težina upotrijebljenog šećera ne prelazi 40 % težine gotovog proizvoda	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljeni materijali iz poglavlja 17. ne premašuje 30 % franko tvornica cijena proizvoda

3. Pokušavajući se prilagoditi gospodarskoj stvarnosti, postići ravnotežu između regionalne i globalne nabave pravila popisa:

3.1. *fleksibilnije* — umjesto materijala dobivenih u cijelosti uvodi se mogućnost uporabe materijala iz bilo kojeg tarifnog broja ili bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda u postupku proizvodnje proizvoda.

Primjer: pravilo iz popisa za poglavlje 14 HS-a

Prijelazno pravilo:	PEM pravilo:
Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 14. dobiveni u cijelosti

3.2. *manje komplicirano/pojednostavnjeno* — smanjenje izuzeća. To znači da je u proizvodnom postupku proizvoda moguće upotrebljavati materijale bez podrijetla koji se u postojećim pravilima ne smiju upotrebljavati ili čija je uporaba ograničena do određenog praga izraženog u vrijednosti.

Primjer: pravilo iz popisa za tarifni broj HS-a 04.03

Prijelazno pravilo:	PEM pravilo:
Proizvodnja u kojoj: - su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti (pravilo popisa odnosi se na poglavlje, bez ikakvih iznimaka za određene tarifne brojeve HS-a)	Proizvodnja u kojoj: - su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti, - sav upotrijebljeni voćni sok (osim od ananasa, limete ili grejpa) iz tarifnog broja 2009 ima podrijetlo, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne premašuje 30 % cijene proizvoda franko tvornica (posebno pravilo popisa za tarifni broj HS-a 04.03)

3.3. *jasnije* — umjesto opisa određenih materijala bez podrijetla u pravilu popisa, navode se posebna poglavlja, tarifni brojevi i podbrojevi materijala.

Primjer: pravilo iz popisa za poglavlje 11 HS-a

Prijelazno pravilo:	PEM pravilo:
Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 8, 10 i 11, tarifnih brojeva 0701, 0714, 2303 i 2303 te podbrojeva 0710 10 dobiveni u cijelosti	Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene žitarice, jestivo povrće, korijeni i gomolji iz tarifnog broja 0714 dobiveni u cijelosti

4. Iako je većina novih pravila s popisa za poljoprivredne proizvode povoljnija za dobivanje statusa povlaštenog podrijetla u usporedbi s postojećim pravilima popisa, važno je naglasiti da se to mora provjeriti od slučaja do slučaja jer je nekoliko pravila strože, primjerice u pravilu s popisa za tarifni broj 19.01. HS-a (osim ekstrakta slada) uvodi se dodatno ograničenje mase materijala iz poglavlja 4.

Primjer: pravilo iz popisa za tarifni broj HS-a 19.01

Prijelazno pravilo:	PEM pravilo:
Proizvodnja materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, u kojoj pojedinačna težina upotrijebljenog šećera i materijala iz poglavlja 4. ne prelazi 40 % težine gotovog proizvoda	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne premašuje 30 % cijene proizvoda franko tvornica

3.2. Industrijski proizvodi

Popis pravila – industrijski proizvodi (osim tekstilnih poglavlja 50 – 63)

Pravila popisa za industrijske proizvode mnogo su izmijenjena u Prijelaznim pravilima o podrijetlu (za tekstil vidjeti točku 3.3.). Pravila prijelaznog popisa blaža su i jednostavnija, što znači da će gospodarskim subjektima biti lakše primjenjivati pravila jer blaža pravila znače da više proizvoda može ostvariti povlaštenu status.

Promjene se mogu uzeti u obzir na temelju tri različite vrste kriterija.

- a) **Postotak vrijednosti**, što znači da vrijednost materijala bez podrijetla ne smije premašiti određeni postotak cijene gotovog proizvoda franko tvornica;
- b) **Promjena tarifnog broja**: ukoliko se u proizvodnji koriste materijali ili sirovine bez podrijetla moraju imati različit tarifni broj od tarifnog broja gotovog proizvoda
- c) **Procesna pravila**: isto definiraju specifični postupci

Mogu se uočiti promjene:

- u pogledu niza proizvoda postojeće pravilo poglavlja sadržava dvostruki kumulativni uvjet. Riječ je o jedinstvenom uvjetu (poglavlja 74., 75., 76., 78. i 79. HS-a);
- izbrisan je velik broj posebnih pravila koja odstupaju od pravila poglavlja (poglavlja 28., 35., 37., 38., 68. i 83. HS-a). Taj horizontalniji pristup podrazumijeva jednostavniju panoramu za gospodarske subjekte i carinu;

- uključivanje alternativnog pravila u postojeće pravilo poglavlja, čime se izvozniku nudi veći izbor u ispunjavanju kriterija o podrijetlu (poglavlja 27., 40., 42., 44., 70. i 83., 84. i 85.).

Osim toga, prethodno navedenom mogućnošću uporabe prosječne osnove tijekom određenog razdoblja za izračun cijene franko tvornica i vrijednosti materijala bez podrijetla osigurati će se daljnje pojednostavnjenje za izvoznike.

Sljedeći primjeri prikazuju neke od promjena kriterija pravila s liste i pokazuju kako gospodarski subjekti mogu imati koristi od tih promjena.

Primjer poglavlja 31.

Prijelazno pravilo:	PEM pravilo:
<p>Poglavlje 31.:</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda franko tvornica</p> <p>ili</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50 % cijene proizvoda franko tvornica</p> <p>(Nema posebnog pravila za ex3105)</p>	<p>ex Poglavlje 31.:</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda franko tvornica</p> <p>ili</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40 % cijene proizvoda franko tvornica</p> <p>ex3105: Proizvodnja:</p> <p>od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda franko tvornica, i</p> <p>u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50 % cijene proizvoda franko tvornica</p> <p>ili</p>

	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40 % cijene proizvoda franko tvornica
--	---

Objašnjenje

Pri primjeni prijelaznog skupa pravila gospodarski subjekt mora uzeti u obzir samo jedan kriterij za cijelo poglavlje. Poglavlje više ne sadržava dvostruki kumulativni uvjet, kao ni alternativno pravilo zajedno s pravilima za posebne naslove u poglavlju.

Primjer poglavlja 68.

Prijelazno pravilo:	PEM pravilo:
<p>Poglavlje 68.: Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda</p> <p>ili</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 70 % cijene proizvoda franko tvornica</p>	<p>ex Poglavlje 68.: Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda</p> <p>ex6803: Proizvodnja od obrađenog škrljevca</p> <p>ex6812: Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja</p> <p>ex6814: Proizvodnja od obrađenog tinjca (uključujući aglomerirani ili rekonstituirani tinjac)</p>

Objašnjenje

Prijelaznim pravilima dodaje se kriterij vrijednosti kojim se omogućuje uporaba materijala bez podrijetla iz tarifnog broja proizvoda ako svi upotrijebljeni materijali ne premašuju 70 % cijene franko tvornica. Nadalje, izbrisana su posebna pravila.

3.3. Tekstilni proizvodi

Kad je riječ o tekstilu iz poglavlja 50. do 63. HS-a, u Prilog II. uvedeni su novi postupci za dodjelu statusa proizvoda s podrijetlom (u Prilogu nalazimo usporedbu postojećih pravila s popisa PEM-a i Prijelaznih pravila PEM-a). Uvođenjem novih mogućnosti, kao što su puna bilateralna kumulacija, dopuštena odstupanja i načelo teritorijalnosti, pravila za popis tekstila pojednostavnjena su u većini poglavlja u usporedbi s trenutačnim PEM-om.

Kao primjer, pravilom iz liste za odjeću i pribora za odjeću (*HS 62*) u trenutačnom PEM-u predviđeno je da bi se pređa trebala proizvoditi u stranci kako bi odjeća dobila povlašteno podrijetlo.

Primjer: pravilo iz liste za poglavlje ex 62

Prijelazno pravilo:	PEM pravilo:
Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili Izrada uključujući krojenje tkanine kojem prethodi tisak (kao samostalni postupak)	Proizvodnja od pređe

Za razliku od trenutnog PEM-a, prijelaznim pravilima uvode se dva alternativna pravila za isti proizvod. Kako bi se stekao status proizvoda s podrijetlom, upotrijebljeni materijali bez podrijetla podvrgnuti su tkanju u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili izradu, uključujući krojenje tkanine kojem prethodi tisak.

Drugim alternativnim pravilom predviđeno je da se, kako bi odjeća stekla povlašteno podrijetlo, upotrijebljeni materijali bez podrijetla mogu proizvesti i izvan faze pređe, što znači da se tkanina može proizvesti od pređe bez podrijetla i da i dalje stječe status proizvoda s podrijetlom, pod uvjetom da je bio otisnut.

A. Puna bilateralna kumulacija (vidjeti 2.5 kumulaciju)

Člankom o kumulaciji (*članak 7.*) predviđena je puna kumulacija za sve proizvode osim tekstila i odjeće navedenih u poglavljima od 50. do 63. HS-a. Međutim, za te je proizvode predviđena **puna bilateralna kumulacija** u stavku 4. Njime se jednostavno zahtijeva da se obrada ili prerada iz liste obavlja na materijalima bez podrijetla kako bi konačni proizvod stekao podrijetlo, u području u kojem se primjenjuju prijelazna pravila.

U istom se stavku navodi da se za potrebe pune bilateralne kumulacije sudionici u procesu stabilizacije i pridruživanja Europske unije i Republici Moldovi trebaju smatrati **jednom ugovornom strankom koja primjenjuje ova Pravila.**

Primjer: pravilo iz liste za HS 6209

Dva alternativna pravila utvrđena su za odjeću za dojenčad (*ex6209*) koja su odvojena s „ili”. Čak su i druga alternativna pravila ista u trenutnom PEM-u i prijelaznom PEM-u, postoji razlika u prvom alternativnom pravilu.

Prijelazno pravilo:	PEM pravilo:
Tkanje u kombinaciji s izradom, uključujući krojenje tkanine ili Proizvodnja od nevezanih tkanina, pod uvjetom da vrijednost nevezanih tkanina ne premašuje 40 % cijene proizvoda-franko tvornica	Proizvodnja od pređe ili Proizvodnja od nevezanih tkanina, pod uvjetom da vrijednost nevezanih tkanina ne premašuje 40 % cijene proizvoda franko tvornica

Za proizvodnju odjeće za dojenčad (*ex6209*) upotrijebit će se pređa (*HS 52 04*) podrijetlom iz Bangladeša i materijali za obloge (*HS 5513*) podrijetlom iz Albanije.

Kao prvi korak, pređa s podrijetlom iz Bangladeša uvozi se u EU. U EU-u se provodi operacija tkanja. Tkana tkanina ne ispunjava uvjete za povlašteno podrijetlo EU-a jer tkanje (kao samostalni postupak) nije dovoljna obrada u skladu s pravilom popisa za pamučne tkanine (HS 52 08).

Tkanina bez podrijetla izvozi se iz EU-a u Švicarsku na temelju prijelaznih pravila PEM-a, pri čemu se tkana tkanina obrađuje zbog boje, izbjeljivanja i rezanja. Zatim se izrađena tkanina proizvodi zajedno s podstavnim materijalima podrijetlom iz Albanije u odjeću za bebe.

U Švicarskoj odjeća za bebe dobiva status povlaštenog podrijetla jer će rad obavljen u EU-u biti dodan radu obavljenom u Švicarskoj. Zahtjev za dobivanje povlaštenog podrijetla ispunjen je na državnom području zemalja sudionica koje imaju koristi od bilateralne pune kumulacije.

Konačni proizvod stječe švicarsko podrijetlo i može se izvoziti u EU.

Napomena: Ovaj konačni proizvod može imati koristi od povlaštenog tretmana pri uvozu u drugim ugovornim strankama koje se odluče za proširivanje pune kumulacije za tekstilne proizvode kako je predviđeno člankom 7. stavkom 5..

B. Tolerancija (vidjeti 2.4 Tolerancija)

Člankom o tolerancijama (*članak 5.*) uređuje se da se odstupanja navedena u ovom članku ne primjenjuju na proizvode obuhvaćene poglavljima od 50. do 63. HS-a. Za tu robu primjenjuju se dopuštena odstupanja navedena u napomenama 6. i 7. Priloga I.

Napomena 6. Alternativnih pravila predviđa odstupanje od najviše 15 % mase proizvoda za tekstilne materijale.

U napomeni 7. predviđeno je da se tekstilni materijali (osim podstava i međupodstava) koji ne zadovoljavaju pravilo iz stupca 3. popisa za dotični gotovi proizvod mogu upotrijebiti pod uvjetom da su razvrstani u tarifni broj različit od tarifnog broja proizvoda i da njihova vrijednost ne premašuje 15 % cijene proizvoda franko tvornica.

Primjer: pravilo iz liste za HS 5205

<i>Prijelazno pravilo:</i>	<i>PEM pravilo:</i>
<i>Predenje prirodnih vlakana</i>	<i>Proizvodnja od</i>
<i>ili</i>	<i>- sirove svile ili svilenih otpadaka, grebenane ili češljane ili drukčije pripremljene za predenje,</i>
<i>Ekstruzija umjetnih vlakana u kombinaciji s predenjem</i>	<i>- prirodna vlakna, negrebenana, nečešljana niti drukčije pripremljena za predenje,</i>
<i>ili</i>	<i>- kemijski materijali ili tekstilna pulpa, ili</i>

<i>Uvijanje u kombinaciji s bilo kojim mehaničkim djelovanjem</i>	<i>- materijali za izradu papira</i>
---	--------------------------------------

U Sjevernoj Makedoniji iz pamučnih vlakana (*HS 5203*) podrijetlom iz Republike Moldove i iz sintetičkih vlakana od polipropilena (*HS 5506*) podrijetlom iz Kine proizvedena je pređa. Sintetička vlakna od polipropilena bez podrijetla upotrebljavaju se u proizvodnji pređe koja čini 12 % ukupne težine svih osnovnih tekstilnih materijala. U skladu s pravilom iz liste za pređu (*HS 5205*), uzimajući zajedno s napomenom 6.1., pređa stječe status proizvoda s podrijetlom Sjeverne Makedonije u okviru Prijelaznih pravila.

C) Načelo teritorijalnosti (vidjeti 2.7 Načelo teritorijalnosti)

Načelom teritorijalnosti (*članak 13.*) omogućuje se obrada ili prerada izvan državnog područja pod određenim uvjetima. U skladu s posebnim postupcima kao što je vanjska proizvodnja, proizvodi se mogu izvoziti iz stranke u treće zemlje radi prerade i kasnijeg ponovnog uvoza u obliku određenog prerađenog proizvoda.

Primjer: pravilo iz liste za HS 6101

Prijelazno pravilo:		PEM pravilo:	
Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kačkani:		Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kačkani:	
— Dobiveno šivanjem zajedno ili na drugi način, dva ili više dijelova pletenog ili kukičanog materijala koji su ili rezani u formu ili dobiveni izravno u formiranje	Pletenje ili kukičanje u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine	— Dobiveno šivanjem zajedno ili na drugi način, dva ili više dijelova pletenog ili kukičanog materijala koji su ili rezani u formu ili dobiveni izravno u formiranje	Proizvodnja od pređe
— Ostalo	Predenje prirodnih i/ili umjetnih rezanih vlakana u kombinaciji s pletenjem ili kukičanjem ili Ekstruzija umjetne ili sintetičke filamentne pređe u kombinaciji s pletenjem ili kukičanjem ili	— Ostalo	Proizvodnja od: — prirodna vlakna, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana, koja nisu grebenana niti češljana niti drukčije obrađena za predenje, ili

	Pletenje i izrada u jednoj operaciji		— kemijski materijali ili tekstilna pulpa
--	--------------------------------------	--	---

Za proizvodnju kaputa za muškarce (*HS 6101*) u Turskoj, pređa podrijetlom iz Gruzije pletena je u kombinaciji s izradom uključujući krojenje tkanine. Za rupice, tkanina se izvozi iz Turske u Rusiju pod vanjskom proizvodnjom. Pod uvjetom da ukupna dodana vrijednost stečena u Rusiji primjenom prerade ne premašuje 10 % cijene franko tvornica kaputa za koje se traži status proizvoda s podrijetlom, kaputi koji su stekli tursko podrijetlo u skladu s prijelaznim pravilima PEM-a.

4. KORISNE POVEZNICE

ROSA: alat za samoprocjenu pravila o podrijetlu u sustavu Access2Markets. Nudi smjernice u jednostavnim koracima za utvrđivanje pravila o podrijetlu za vaše proizvode:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/presenting-rosa>

PEM Konvencija TAXUD:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/rules-origin/general-aspects-preferential-origin/arrangements-list/paneumediterranean-cumulation-pem-convention_en

O donošenju revidiranih pravila o podrijetlu u Vijeću EU-a (završna odluka Vijeća po državi):

https://ec.europa.eu/taxation_customs/news/eu-enhance-preferential-trade-pan-euro-mediterranean-countries_en

O općim informacijama o pravilima o podrijetlu

https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2020-06/01_2019_guidance_preferential_origin.pdf

O ovlaštenim izvoznicima

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/default/files/guidance-on-approved-exporters.pdf